

До
Членовете на научното жури
за защита на дисертационен труд

РЕЦЕНЗИЯ

от д-р Таня Николова ЙОСИФОВА

доцент по гражданско и семейно право
в Юридическия факултет на

Университета за национално и световно стопанство

член на научното жури

за публична защита на дисертационния труд на

**Емил Йорданов Радев на тема „Правна природа на плана за
оздравяване на търговец в производство по несъстоятелност”**

за присъждане на образователната и научна степен „доктор”

по научната специалност „Гражданско и семейно право”

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,

1.Общи бележки за докторанта

Емил Йорданов Радев е роден на 26.05.1971 г. От 1999 г. е вписан като адвокат в Адвокатска колегия – Варна. Бил е народен представител в 41-то Народно събрание (2009). От 2007г. до 2009 г. е бил общински съветник в ОС-Варна. От 2002 г. до 2009 г. е бил управляващ съдружник в „Инвест консултинг“ АД. През 1998 г. завършва висшето си юридическо образование в Икономическия университет - гр. Варна. Има

специализация по европейско право от Университета „Йоханес Гутенберг“, гр. Майнц, Германия (2005 г.)

Г-н Емил Радев е докторант в департамент „Право“ на Нов Български университет. Научен ръководител на докторанта е проф. д.ю.н. Екатерина Матеева. Той е положил докторантските минимума и е изпълнил предвидени в индивидуалния му план за обучение задачи. Г-н Радев е представил и декларация за оригиналност на дисертационния труд.

2.Общи бележки за дисертационния труд

Дисертационният труд е в обем от 254 страници и включва увод, четири глави, заключение, предложения *de lege ferenda* и библиография. Съдържанието на главите е развито в точки и подточки. Библиографската справка на труда включва списък на използваната литература на кирилица и на латиница.

I. Оценка на научните и практически резултати и приноси на представения дисертационен труд

Значимостта на изследването се определя от факта, че то е посветено на правната природа на плана за оздравяване на търговец в производство по несъстоятелност – въпрос, който не е бил предмет на самостоятелно научно изследване в българската правна доктрина. Това е първото монографично изследване в българската правна литература, посветено на тази проблематика.

Първата глава от дисертацията е озаглавена „Оздравителен план - общи положения“. В нея дисертантът е направил обща характеристика на оздравителния план в светлината на съвременното разбиране за оздравителния план като средство за продължаване на дейността на предприятието. Обърнато е внимание на интересите на всички засегнати от този план лица – длъжника, кредиторите, лицата, работещи в предприятието, както и на обществото като цяло. Извършен е исторически преглед на развитието на института, уреден в ТЗ, от създаването му до наши дни.

Направени са съпоставки и отграничения от други сходни правни фигури като предпазния конкордат, съдебния конкордат, споразумението по Указ № 56 за стопанската дейност на гражданите, извънсъдебното споразумение по чл.740 ТЗ и плана за стабилизация.

Във **втората глава**, озаглавена „Особености на оздравителния план като юридически акт“ са разгледани лицата, които могат да предлагат план за оздравяване на предприятието и свързаните с това тяхно положение особености. В една група са обособени длъжникът, работниците и служителите, притежателите на капитала и неограничено отговорните съдружници, а в самостоятелна група – кредиторите.

Авторът е класифицирал по различни критерии съдържанието на оздравителния план. Отделено е специално внимание и на способите за оздравяване на предприятието, които са изброени примерно в ТЗ.

Третата глава е озаглавена „Действие на оздравителния план“. Предмет на правно изследване са както материално правните последици от плана за оздравяване, така и процесуалните последици (вписвания и обявявания в търговския регистър). От материалноправните последици са разгледани преобразуващото действие на плана, правосъздаващото действие и заместващото действие на плана, както и действието му по отношение на лицата в производството.

Четвъртата глава е посветена на спецификите на оздравителния план при производства по несъстоятелност с международен елемент. Разгледан е Регламент 1346/2000/ЕО относно производството по несъстоятелност, уреждащ международната компетентност при дела по несъстоятелност с трансграничен елемент, признаването на съдебни актове и приложимото право при несъстоятелност с трансгранични последици. Обект на изследване е и Регламент 2015/848/ЕО относно производството по несъстоятелност в частта, касаеща координираното производство на група дружества.

II. Достойнствата на труда на Емил Радев са следните.

Авторът е използвал следните методи на правно изследване – догматичен, исторически и телеологически. Трудът е систематизиран по такъв начин, че да позволи на автора да изследва явлението през призмата на традиционни теоретични постановки и в контекста на въпросите на общата теория на гражданското, облигационното и търговското право.

Дисертантът показва, че познава добре както националната гражданскоправна и търговскоправна материя, така и правото на ЕС в посочените области. Той води научна дискусия коректно, като извежда и аргументира свои собствени възгледи. Достойнствата на труда са и в неговото практическо значение.

Основните научни приноси на дисертационния труд са по-конкретно следните:

1). Дисертантът е извел дефиниция на оздравителния план, като е направил критичен анализ на определенията в правната ни литература.

2). Въз основа на изведеното определение на плана за оздравяване на предприятието е направена характеристика на плана, като е изяснено правното му действие, включително по отношение на засегнатите в производството лица.

3). Направен е подробен анализ на националната правна уредба на плана за оздравяване на предприятието, както и на уредбата на ниво право на ЕС в посочената област, като са отразени новостите в съответната регламентация.

Изрично е посочено, че при вторично производство по несъстоятелност, което попада в предметния обхват на чл.34, ал.1 от Регламент 1346/2000/ЕО, е необходимо като част от съдържанието на плана, да е налице съгласието на синдика по главното производство, за да бъде утвърден от съда. По този начин се разширява и териториалното действие на утвърдения оздравителен план, тъй като влязлото в сила

решение има действие и за имущество, намиращо се на територията на друга държава-членка.

4). Планът за оздравяване на предприятието е отграничен от други сходни правни фигури (предпазен конкордат, съдебен конкордат, споразумението по Указ № 56 за стопанската дейност на гражданите, извънсъдебното споразумение по чл.740 ТЗ и плана за стабилизация), като по този начин са подчертани особеностите и характеристиките на плана;

5). Направени са редица предложения de lege ferenda, като например:

- да се предвиди правомощие на събранието на кредиторите да обсъжда и приема плана за оздравяване на предприятието по чл.677 ТЗ;
- да се измени чл.703, ал.1 ТЗ, като изрично се посочи кои кредитори влизат в състава и имат право на глас в събранието на кредиторите;
- да отпадне текстът на чл.700а, ал.9 ТЗ, касаещ непротивопоставимостта на ограниченията за вземане на решения от органите на длъжника по отношение на трети лица;
- да се измени чл.698, ал.1 ТЗ, от която да е ясно, че срокът за предлагане на план за оздравяване започва да тече от одобряването на списъците на предявените вземания;
- да се въведе изрична уредба на преобразуването при открито производство по несъстоятелност при наличието на план за оздравяване;
- да се предвиди право на длъжника да обжалва решението за утвърждаване на оздравителния план;
- да се измени чл.706 ТЗ, което да предвиди, че планът за задължителен за кредиторите е задължителен за кредиторите с вземания, включени в списъците с приети вземания, към момента на внасянето на плана;

- във връзка с ефективното действие на Регламент 2015/848/ЕС да се предвиди регламентация в ТЗ на сътрудничеството между синдици и съдилища, включително оповестяване на информация относно производства по несъстоятелност.

6). Направен е анализ на национална съдебна практика и на решения на Съда на ЕС, касаеща отделни въпроси на плана за оздравяване на предприятието, която е включена в изложението;

7). Интерес представлява и анализът на Регламент 2015/848/ЕС относно производството по несъстоятелност, което засилва ролята на плана за оздравяване на предприятието пред останалите способности за удовлетворяване на кредиторите и задълженията на синдиците при производства по несъстоятелност на група дружества да проучат възможностите за оздравяване на членовете на групата и да координират действия по подготовка и предлагане на план за оздравяване.

Като принос следва да се посочи и отбелязаното от автора несъответствие и липса на синхронизация между ДОПК и разпоредбите на чл.700 ТЗ, които касаят съдържанието на плана. Авторът предлага изменение на чл.701, ал.1 ТЗ, в който да се посочи целия текст на чл.700 ТЗ (с.149 от дисертацията).

Посочените научни приноси несъмнено показват способностите на докторанта за самостоятелни научни изследвания.

II. Критични бележки и препоръки

Към дисертационния труд могат да се отправят и някои критични бележки и препоръки, които се явяват слабости на дисертационния труд.

На първо място, темата на дисертационния труд е формулирана като „Правна природа на плана за оздравяване на търговец в производство по несъстоятелност“, която е изследвана основно в първата глава на дисертацията и съвпада с т.3.2. от същата глава. Може да се

препоръча на дисертанта да се насочи към заглавие на труда, което точно и в пълнота отразява съдържанието на дисертацията.

На второ място, на много места в изложението се правят ненужни встъпителни и обяснителни бележки по въпроси, които са извън предмета на темата (например определение и правно действие на регламента на ЕС – с.207 от дисертацията, правна същност на търговския регистър – с.189 и др).

На трето място, на с.68 от дисертационния труд авторът посочва, че *„неуспешната оздравителна процедура има за последица обявяване в несъстоятелност и принудителна ликвидация на търговеца.“* Ликвидацията е самостоятелно производство, което е различно от производството по несъстоятелност, и което се характеризира с различни органи, процедура и цели. Двете производства не могат да се развиват едновременно, и ликвидацията не може да следва производството по несъстоятелност.

На четвърто място, изложението би спечелило, ако авторът използва по-широко сравнителноправния метод на изследване, като включи и чуждестранни източници, най-вече от държави от англо-американския правен кръг, както и от държави-членки на Европейския съюз.

На пето място, могат да се направят и бележки от техническо и редакционно естество. На много места в изложението се забелязва сливане на думи. В автореферата не фигурират научните и научноприложните приноси, които би следвало да са включени от докторанта.

Тези критични бележки не променят цялостната положителна оценка на труда.

III. Заключение

Дисертационният труд показва, че дисертантът притежава задълбочени теоретични знания по гражданско право и търговско право и способност за самостоятелни научни изследвания. С оглед на

постигнатите научни резултати дисертацията представлява интерес както за правната теория, така и за практикуващите юристи.

Изразявам положителната си оценка, че представеният за защита пред научно жури дисертационен труд на тема **„Правна природа на плана за оздравяване на търговец в производство по несъстоятелност”** отговаря на изискванията на чл.6, ал.3 от Закона за развитието на академичния състав в Република България и на чл.27, ал.2 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ за получаване на образователната и научна степен „доктор”, поради което предлагам да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” по научната специалност „Гражданско и семейно право“ на **Емил Йорданов Радев** – докторант в Департамент „Право“ на НБУ.

София, 25.08.2017 г.

Рецензент:

д-р Таня Йосифова

доцент по Гражданско и семейно право в Юридическия факултет на УНСС